

Versiune anonimată

Traducere

C-428/23 – 1

Cauza C-428/23

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

11 iulie 2023

Instanța de trimitere:

Bundesgerichtshof (Germania)

Data deciziei de trimitere:

13 iunie 2023

Reclamanți, recurenți și intimați:

ROGON GmbH & Co. KG

MVI Management GmbH

DC

Pârâtă, intimată și recurentă:

Deutscher Fußballbund e. V. (DFB)

[omissis]

BUNDESGERICHTSHOF (CURTEA FEDERALĂ DE JUSTIȚIE,
GERMANIA)

ORDONANȚĂ

[omissis]

În litigiul

1. ROGON GmbH & Co. KG, [omissis] Frankenthal,
2. MVI Management GmbH, [omissis] Mondsee (Austria),

3. DC, [omissis],

reclamanți, recurenți și intimați,

[omissis]

împotriva

Deutscher Fußballbund e. V. (DFB), [omissis] Frankfurt pe Main,

pârâtă, intimată și recurentă

[omissis]

Camera Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) competentă în materia înțelegerilor, în urma ședinței din 28 februarie 2023 [omissis]

a decis:

Suspendă procedura.

Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări privind interpretarea articolului 101 alineatul (1) TFUE în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

- 1) În cazul regulamentului unei federații sportive, destinat membrilor acesteia și care stabilește modul în care se recurge la serviciile unor întreprinderi care nu fac parte din federație pe o piață din amonte față de activitatea federației, se aplică principiile dezvoltate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în Hotărârile „Wouters” (din 19 februarie 2002 – C-309/99) și „Meca Medina” (din 18 iulie 2006 – C-519/04 P), potrivit cărora, în cadrul aplicării interdicției privind înțelegerile,
 - este necesar să se aprecieze contextul global în care decizia în cauză a asocierii de întreprinderi a fost adoptată sau își produce efectele și, în special, obiectivele acesteia
 - și să se examineze apoi dacă efectele rezultate din decizie, care restrâng concurența, sunt inerente urmării obiectivelor menționate
 - și dacă sunt proporționale în raport cu aceste obiective (în continuare „testul Meca Medina”)?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare: testul Meca Medina trebuie aplicat în această situație tuturor prevederilor acestui regulament sau sunt relevante numai criteriile de conținut, de exemplu, legătura mai apropiată sau mai depărtată dintre fiecare prevedere și activitatea sportivă a federației?

Motive:

- 1 I. Litigiul dintre părți poartă asupra drepturilor la încetare din materia înțelegerilor în legătură cu un regulament privind intermedierea, adoptat de pârâtă (denumit în continuare „RfSV”).
- 2 Prima reclamantă este una dintre cele mai importante agenții de consultanță din Germania pentru tinere talente și pentru jucători de fotbal profesioniști. Activitatea sa cuprinde, printre altele, servicii de consultanță pentru transferuri și pentru prelungirea contractelor jucătorilor de fotbal profesioniști. Ea a fost constituită de al treilea reclamant, care este și directorul său. A doua reclamantă este o persoană juridică de drept austriac, care are de asemenea ca obiect de activitate intermedierea. Agenții de jucători pot fi mandatați atât de jucătorii afiliați unei asociații, cât și de asociațiile care doresc să cedeze (așa-numita intermediere în scopul cedării) sau să cesioneze (așa-numita intermediere în scopul cesionării) jucători.
- 3 Pârâta este federația-umbrelă a 27 de federații germane de fotbal care cuprinde 25 000 de asociații cu peste 7 milioane de membri. Din punct de vedere organizatoric, ea face parte dintr-o structură piramidală de federații, în vârful căreia se află federația sportivă mondială (FIFA).
- 4 Jocurile din cele două ligi profesionale superioare [Bundesliga (Liga Federală) și Zweite Bundesliga (A doua Ligă Federală)] sunt organizate de Deutsche Fußball Liga [Federația Germană de Fotbal (denumită în continuare „DFL e. V.”)] în conformitate cu articolul 16 din statutul pârâtei. DFL e. V. este o uniune a asociațiilor din cele două ligi profesionale superioare germane. Pârâta organizează ea însăși jocurile din liga a treia, care aparține de asemenea fotbalului profesionist. Alte ligi sunt organizate de federațiile regionale de fotbal. Asociațiile care participă la jocurile din Bundesliga sau Zweite Bundesliga, în calitate de membri permanenți ai DFL e. V., trebuie să respecte de asemenea statutul pârâtei, precum și regulamentele obligatorii. Pentru a putea juca în Bundesliga sau în Zweite Bundesliga, jucătorii trebuie să încheie un contract de licență cu DFL e. V., prin care sunt de asemenea obligați să respecte regulamentele federației. Ca membră a FIFA, pârâta este supusă regulamentelor acesteia și este obligată să pună în aplicare deciziile FIFA.
- 5 În aplicarea unui regulament adoptat de FIFA privind colaborarea cu agenții de jucători, pârâta a adoptat regulamentul care a intrat în vigoare la 1 aprilie 2015. Acesta se adresează asociațiilor și jucătorilor care și-au asumat față de pârâtă obligația de a respecta regulamentul. Regulamentul stabilește modul în care jucătorii și asociațiile pot recurge la serviciile unui agent pentru încheierea contractelor privind jucătorii profesioniști și a acordurilor de transfer. Se prevede, printre altele:

- o obligație de înregistrare pentru agenți, articolul 2 punctul 3 și articolul 3 punctele 2 și 3 din RfSV (denumită în continuare „obligația de înregistrare”);
 - depunerea unei declarații de către agent, care prevede respectarea de către agent a diferitelor statute, regulamente și ordine ale FIFA, ale pâratei și ale DFL e. V., inclusiv recunoașterea de către acesta a jurisdicției federației, articolul 2 punctul 2 și articolul 3 punctele 2 și 3 din RfSV, precum și anexele 1 și 2 (denumită în continuare „obligația de respectare”);
 - obligația suplimentară a unei persoane fizice la înregistrarea persoanelor juridice, anexa 2 din RfSV (denumită în continuare „obligația suplimentară în cazul persoanelor juridice”);
 - o interdicție a agentului de a primi, în cazul intermedierei în scopul cesionării, sume de bani din veniturile viitoare ale asociației, obținute în urma transferurilor, articolul 7 punctul 3 din RfSV (denumită în continuare „interdicția de a primi comision pentru retransferuri”)
 - o interdicție de a primi comision pentru intermedierea minorilor, articolul 7 punctul 7 din RfSV;
 - o obligație de a dezvălui remunerațiile primite de agent și plățile făcute către acesta, articolul 6 punctul 1 din RfSV (denumită în continuare „obligația de dezvăluire”).
- 6 Încălcările regulamentului pot fi sancționate ca comportament nesportiv (articolul 9 din RfSV). În anexa regulamentului figurează formulare-tip pentru declarația pe care trebuie să o depună agentul.
- 7 DFL GmbH, o filială deținută în proporție de 100 % de către DFL e. V., a transmis la 12 ianuarie 2018 circulara nr. 62 către responsabilii asociațiilor și societăților de capitaluri din Bundesliga și Zweite Bundesliga, pentru a le informa, printre altele, despre contractele privind intermedierea în scopul cedării. Aceasta prevedea că remunerația poate fi stabilită ca plată forfetară unică sau ca remunerație în tranșe în raport cu despăgubirea de transfer rezultată în urma intermedierei în scopul cedării, al cărei quantum nu poate fi însă apropiat de o participație procentuală (în continuare „calcularea remunerației potrivit circularei nr. 62”).
- 8 Prin intermediul cererilor de încetare formulate, reclamantii contestă obligația de înregistrare (cererea 1), obligația de respectare (cererea 2), obligația suplimentară în cazul persoanelor juridice (cererea 3), interdicția de a primi comision pentru retransferuri (cererea 4), calcularea remunerației potrivit circularei nr. 62 (cererea 5 și 5a), interdicția de a primi comision pentru intermedierea minorilor (cererea 6) și obligația de dezvăluire (cererea 7). Ei se întemeiază în primul rând pe interdicția privind înțelegerile.

- 9 Landgericht (Tribunalul Regional, în continuare „LG”) a admis în parte acțiunea. El a obligat pârâta în conformitate cu cererea 2, în ceea ce privește obligația agenților de a se supune jurisdicției FIFA și DFB în legătură cu sancționarea încălcărilor, și în conformitate cu cererea 3, în ceea ce privește încetarea. În rest, a respins acțiunea.
- 10 În apelul formulat de reclamant, Oberlandesgericht (Tribunalul Regional Superior, denumit în continuare „OLG”) a admis și restul acțiunii. Acesta a obligat pârâta să înceteze complet să înregistreze agenții numai atunci când aceștia se supun dispozițiilor FIFA, ale pârâtei și ale DFL e. V. legate de exercitarea activității de intermediere (cererea 2). În plus, a obligat pârâta să înceteze să mandateze DFL e. V. sau o altă entitate să organizeze jocuri în cadrul unei ligi de fotbal și să faciliteze astfel acestei entități să restrângă posibilitățile asociațiilor de a stabili formule pentru calcularea comisioanelor care se raportează la procentul din veniturile obținute din retransferuri (cererea 5a). A respins în rest apelul și apelul incident al pârâtei.
- 11 Prin intermediul recursurilor autorizate de OLG, reclamantii își reiterează celelalte cereri în încetare, iar pârâta, cererea de respingere a acțiunii.
- 12 II. Pentru soluționarea recursului, sunt relevante dispozițiile Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen (Legea germană împotriva restrângerilor aduse concurenței, denumită în continuare „GWB”), care au următorul conținut:

Articolul 33 Dreptul de a cere remedierea și încetarea

- (1) Încălcarea de către o persoană (contravenientul) a unei dispoziții din această parte sau a articolului 101 sau 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ori a unei dispoziții date de autoritatea de concurență determină obligația contravenientului de a remedia prejudiciul produs persoanei afectate și, în cazul în care există riscul de repetare, de a înceta încălcarea respectivă.
- (2) [...]
- (3) Este afectată persoana care este lezată prin încălcare în calitate de concurent sau de alt participant pe piață.
- (4) [...]
- 13 III. Admiterea recursului depinde de întrebările preliminare. Prin urmare, înainte de a statua, este necesar să se suspende procedura și să se solicite Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul articolului 267 primul paragraf litera (b) și al treilea paragraf TFUE, pronunțarea unei decizii preliminare [referitor la *Football Agents Regulations* (Regulamentele FIFA pentru agenții din fotbal) a se vedea LG Mainz, decizia de trimitere din 30 martie 2023 – 9 O 129/21)].

- 14 Instanța de apel (OLG Frankfurt pe Main, WuW 2022, 99) a stabilit că regulamentul trebuie aplicat ținând seama de articolul 101 alineatul (1) TFUE. Acesta determină o restrângere a concurenței pe piața intermediarilor, care este semnificativă și relevantă din punctul de vedere al pieței interne. Ca regulament sportiv, acest regulament trebuie examinat potrivit indicațiilor Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare „Curtea”) (Hotărârea din 18 iulie 2006, C-519/04 P, [omissis] Meca Medina) pentru a stabili dacă respectă interdicția privind înțelegerile. Pentru aplicarea acestor principii care limitează aplicarea interdicției privind înțelegerile este relevant dacă restrângerile concurenței care rezultă din prevederile RfSV au legătură cu obiectivele sportive ale pârâtei. Acesta este cazul în speță. RfSV este un regulament sportiv în sensul jurisprudenței citate. Pârâta are sarcina ce rezultă din statut de a garanta competiția sportivă în fotbal, iar prin regulamentul RfSV se urmărește acest scop. În vederea garantării competiției sportive echitabile, acesta reglementează condițiile pentru recrutarea și angajarea sportivilor. Activitatea agenților de jucători influențează în mod substanțial componența echipelor, continuitatea și forța lor sportivă; ea are deci legătură directă cu competiția sportivă. Activitatea agenților de jucători are influență asupra competiției sportive echitabile, a performanței și sănătății sportivilor. Prin acest regulament se urmărește evitarea interdependenței agenților de jucători, jucătorilor și cluburilor. Asemenea dependențe ar putea pune în pericol integritatea și echitatea competiției și sportului. În trecut, jucătorii și asociațiile au fost parțial prejudiciate financiar și profesional din cauza unor practici cu relevanță penală ale agenților de jucători.
- 15 Regulele contestate trebuie, prin urmare, examinate în detaliu, pe baza principiilor dezvoltate în Hotărârea „Meca Medina”. Independent de obiectivul general, pentru fiecare prevedere în litigiu ar trebui să se examineze dacă se referă la scopul legitim referitor la existența unei legături indisolubile între urmărirea scopului legitim și restrângerea concurenței și dacă măsura este proporțională.
- 16 În această lumină, prevederile – contestate prin cererile în încetare 1, 4, 6 și 7 – referitoare la obligația de înregistrare, la participarea la veniturile obținute ulterior din transferuri, la interdicția de a primi comision pentru intermedierea minorilor și la dezvăluirea față de pârâtă a tuturor plăților făcute – nu încalcă articolul 101 TFUE. În schimb, obligația privind declarația de respectare, contestată prin cererea de încetare 2, și prevederea – contestată prin cererea 3 – potrivit căreia persoanele juridice sunt obligate să depună odată cu declarația lor de intermediere și o declarație de intermediere din partea unei persoane fizice, intră în domeniul de aplicare al interdicției prevăzute la articolul 101 TFUE. Cererea în încetare 5 este nefondată. Circularele contestate nu pot fi atribuite pârâtei. Este în schimb fondată cererea subsidiară 5a. Pârâta are față de DFL GmbH o obligație de supraveghere.
- 17 2) Recursul introdus de reclamanti împotriva acestei hotărâri este admisibil dacă reclamantii au dreptul la încetare față de pârâtă în conformitate cu articolul 33 alineatul (1) GWB și cu articolul 101 alineatul (1) TFUE în ceea ce privește prevederile RfSV contestate prin cererile 1, 4, 6 și 7. Sunt îndeplinite elementele constitutive ale articolului 101 alineatul (1) TFUE [litera a) de mai jos]. Pe baza

constatărilor de fapt ale instanței nu se poate reține că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) pentru neaplicarea interdicției [litera b) de mai jos]. Se pune problema de a ști dacă, ținând seama de contextul global în care regulamentul își produce efectele și de obiectivele sale, poate fi vorba despre o limitare a aplicării articolului 101 alineatul (1) TFUE. Această problemă nu poate fi rezolvată în mod cert pe baza jurisprudenței prezente a Curții [litera c) de mai jos]. Decizia depinde, așadar, de răspunsul la întrebările preliminare [litera d) de mai jos].

- 18 a) Potrivit articolului 101 alineatul (1) TFUE, sunt incompatibile cu piața internă și interzise, printre altele, deciziile asocierilor de întreprinderi care pot afecta comerțul dintre statele membre și care au ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței interne. Condiția nescrisă în acest sens este ca atât restrângerea concurenței, cât și afectarea comerțului dintre state să fie semnificative. Potrivit articolului 33 alineatul (1) din GWB, persoana care încalcă această interdicție este obligată să își înceteze încălcarea față de persoana afectată.
- 19 aa) În calitate de asociere de întreprinderi, pârâta este destinată a articolului 101 alineatul (1) TFUE. Pârâta reunește, printre altele, asociațiile de fotbal din ligile germane profesionale. Pentru ea, fotbalul constituie în primul rând o activitate economică. Legătura acestei activități economice cu sportul nu schimbă cu nimic calitatea de întreprindere a pârâtei (a se vedea Hotărârea Curții din 1 iulie 2008, C-49/07, [omissis], punctul 22 – MOTOE). Nici împrejurarea că pârâta reunește, alături de asociațiile profesionale, și asociații de amatori, nu poate pune în discuție această apreciere (cu privire la FIFA a se vedea Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 26 ianuarie 2005 – T-193/02, [omissis], punctele 69-72 – Piau). Reprezintă o activitate economică și regulamentul în discuție al pârâtei, referitor la folosirea unui serviciu din amonte, adesea oneros, sub forma intermedierei jucătorilor. RfSV trebuie considerată a fi o decizie a unei asocieri de întreprinderi (a se vedea mai ales Hotărârea Curții din 27 ianuarie 1987 – 45/85, [omissis] punctele 29-32 – Feuerversicherung, și Hotărârea [omissis], punctul 75 – Piau). Prin intermediul regulamentului, astfel cum rezultă cu claritate din articolul 1 punctul 1 al acestuia, pârâta urmărește să coordoneze comportamentul membrilor săi pe o anumită piață, și anume cel referitor la activitatea agenților de jucători la încheierea contractelor privind jucătorii profesioniști și a acordurilor de transfer.
- 20 bb) Prevederile RfSV contestate în speță determină de asemenea o restrângere semnificativă a concurenței pe piața intermedierei.
- 21 (1) Prevederile nu se adresează direct agenților de jucători, ci asociațiilor și jucătorilor, care, în calitate de solicitanți ai serviciului de intermediere, constituie parte opusă a pieței. Ele au însă ca efect restrângerea libertății de decizie a jucătorilor, asociațiilor și întreprinderilor implicate, fapt care se repercutează și asupra libertății de acțiune economică a agenților de jucători.

Aceștia trebuie să își alinieze comportamentul la dispozițiile regulamentului pentru a putea să își desfășoare activitatea pe piața intermediarilor. În caz contrar, din cauza posibilității de a fi sancționați de pârâtă (articolul 9 din RfSV), ei riscă să nu fie mandatați de jucători și de asociații în scopul intermediării.

- 22 (2) Restrângerea concurenței este de asemenea semnificativă. Așa cum s-a amintit deja, în calitate de solicitanți ai serviciilor de intermediere, toate asociațiile active și toți jucătorii activi din Germania au obligația să respecte regulamentul. Or, au șanse realiste pe piață numai agenții de jucători care respectă normele contestate privind obligația de înregistrare [articolul 2 punctul 3, articolul 3 punctele 2 și 3)], obligația privind structura remunerației [articolul 7 punctele 3 și 7] și de dezvăluire a plăților [articolul 6 punctul 1]. Acestei constatări nu i se opune precizarea de la articolul 1 punctul 4 din RfSV, potrivit căreia contractele privind jucătorii profesioniști și acordurile de transfer rămân valabile chiar dacă nu sunt respectate prevederile regulamentului.
- 23 (3) De asemenea, prevederile RfSV pot afecta comerțul dintre statele membre. După cum s-a precizat deja, în calitate de solicitanți ai serviciilor de intermediere, toate asociațiile active și toți jucătorii activi din Germania au obligația să respecte regulamentul, care restrânge totodată activitatea tuturor agenților de jucători din Germania. Deși se referă numai la piața germană în ansamblu, dispozițiile constituie o piedică pentru accesul pe piață al agenților străini de jucători, care nu sunt supuși aceluiași restricții în țara de origine. În plus, numeroase transferuri de jucători care au fost intermediare au o legătură cu străinătatea, în măsura în care este vorba despre un schimb în Bundesliga sau din Bundesliga. Relevanța pentru piața internă este, așadar, neîndoieabilă.
- 24 b) Instanța de apel nu a examinat dacă dispozițiile în litigiu îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) TFUE pentru neaplicarea interdicției privind înțelegerile. Pe baza constatărilor din hotărârea de apel nu se poate considera că aceste condiții sunt îndeplinite.
- 25 c) Decizia în cauză depinde deci în mod determinant de aspectul dacă operează limitarea aplicării articolului 101 alineatul (1) TFUE în conformitate cu principiile din Hotărârea „Meca Medina” a Curții, astfel cum a considerat instanța de apel.
- 26 aa) Limitările aplicării interdicției prevăzute la articolul 101 alineatul (1) TFUE sunt recunoscute, potrivit jurisprudenței Curții, numai pentru cazuri speciale (a se vedea Hotărârea Curții din 19 februarie 2002 – C-309/99, [omissis], punctul 97 și urm. – Wouters; Hotărârea Curții din 28 februarie 2013 – C-1/12, [omissis], punctul 93 – OTOC; Hotărârea Curții din 18 iulie 2013 – C-136/12, [omissis], punctul 53 și urm. – Consiglio nazionale dei geologi; Hotărârea Curții din 23 noiembrie 2017 – C-427/16 și C-428/16, [omissis], punctul 54 – CHEZ Elektro Bulgaria). Potrivit jurisprudenței, nu orice decizie a unei asocieri de întreprinderi care poate să restrângă libertatea de acțiune a părților intră în mod necesar în sfera interdicției prevăzute la articolul 101 alineatul (1) TFUE. Compatibilitatea unei astfel de decizii cu regulile de concurență ale Uniunii nu poate fi apreciată în mod

abstract. Dimpotrivă, la aplicarea interdicției privind înțelegerile trebuie să se țină seama de contextul global în care decizia în cauză a fost adoptată sau își produce efectele și, în special, de obiectivele acesteia. Trebuie să se examineze în continuare dacă efectele care restrâng concurența ce decurg de aici sunt inerente urmării obiectivelor menționate și dacă sunt proporționale în raport cu aceste obiective. Curtea a aplicat aceste principii, ținând seama și de specificitățile competiției sportive, și în domeniul reglementărilor federațiilor sportive. Ea a statuat că un obiectiv legitim în sensul menționat mai sus poate fi urmărit și printr-un regulament sportiv, în măsura în care este – de exemplu, regulile privind controlul antidoping – inerent organizării și bunei desfășurări a competiției sportive și are tocmai scopul de a asigura competiția echitabilă între sportivi (așa-numitul test Meca Medina: Hotărârea, [omissis], punctele 43, 45 – Meca Medina).

- 27 bb) Situația de fapt din speță este diferită de cazurile de până acum, în care, pentru deciziile asocierilor de întreprinderi, Curtea a ținut seama de o limitare corespunzătoare a aplicării interdicției privind înțelegerile. Hotărârile în cauzele „Wouters”, „OTOC”, „CHEZ Elektro Bulgaria” și „Consiglio nazionale dei geologi” au privit prevederi aplicabile reprezentanțelor profesionale constituite în temeiul legii, care aveau competență normativă în domeniul lor (a se vedea Curtea, [omissis], punctele 44 și 62 – Wouters; [omissis], punctul 48 și urm. – OTOC; [omissis], punctele 5, 43 și urm. – Consiglio nazionale dei geologi; [omissis], punctele 21 și 48 – CHEZ Elektro Bulgaria). La baza Hotărârii în cauza „Meca Medina” au stat dispozițiile antidoping ale Comitetului Olimpic Internațional și ale unei federații de natație (a se vedea Hotărârea, [omissis], punctele 27 și urm. – Meca Medina). Aceste dispoziții se refereau în mod direct la activitatea sportivă a atleților și desfășurarea echitabilă a competiției, așadar, la piața organizării competițiilor sportive. Acestea nu depășeau deci cadrul autonomiei federațiilor, care permitea federațiilor să stabilească raporturile lor interne [articolul 12 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), articolul 11 paragraful 1 din CEDO și articolul 9 alineatul (1) din Grundgesetz (Legea fundamentală, denumită în continuare „GG”)]. Regulamentul din speță se adresează de asemenea asociațiilor și jucătorilor, respectiv membrilor federației pârâtei, însă se referă și la agenții de jucători, care nu sunt membri ai pârâtei. Regulamentul produce, așadar, efecte asupra unei piețe terțe din amonte față de activitatea sportivă, pe care asociațiile și jucătorii participă numai în calitate de solicitanți ai serviciilor de intermediere. Restrângerile impuse terților în materie de concurență nu pot fi justificate numai prin autonomia asociațiilor. Raporturile de drept privat dintre o asociație sau membrii săi și alți subiecți de drept privat nu pot fi considerate decât raporturi corespunzătoare în care intră persoanele neafiliate asociației (a se vedea în acest sens Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, denumită în continuare „BVerfG”), ordonanța din 12 octombrie 1995 -1 BvR 1938/93, NJW 1996, 1203, punctul 9).
- 28 Din jurisprudența Curții nu se poate deduce în mod cert dacă, în împrejurări precum cele din speță, un regulament care restrânge în mod semnificativ libertatea de acțiune economică a participanților pe piață neafiliați unei asociații poate fi

exceptat, prin aplicarea testului Meca Medina, de la interdicția prevăzută la articolul 101 alineatul (1) TFUE. În această privință, au fost exprimate opinii diferite.

- 29 (1) Într-o opinie, principiile dezvoltate de Curte, printre altele, în Hotărârile „Wouters” și „Meca Medina” nu pot fi aplicate în împrejurări precum cele din speță. Aceste principii sunt valabile numai dacă prin regulamentul respectiv se urmăresc obiective pur sportive sau în orice caz obiective „specifice sportului” [omissis] [trimiteri bibliografice]. Această opinie este susținută de faptul că în cauza „Meca Medina” Curtea a considerat relevant faptul că restrângerea posibilităților de acțiune prin dispoziții antidoping este „inerentă” bunei desfășurări a competiției sportive (Curtea [omissis], punctul 45 – Meca Medina). În plus, competența normativă a federațiilor sportive în raport cu activitatea comercială ar putea să rezulte din specificitățile competițiilor sportive (a se vedea Concluziile avocatului general din 15 decembrie 2022 – C-333/21, [omissis], punctul 91 – European Super League), din respectarea convențională de către membri a statutului federației și din autonomia recunoscută federațiilor. Pe de altă parte, este însă important dacă au fost stabilite condiții pentru piețe care nu se referă în mod direct la competiția sportivă și dacă activitatea întreprinderilor face obiectul regulamentului, iar acestea nu sunt membre ale federației sportive, neputând astfel influența conținutul acestor regulamente. În acest caz, nici specificitățile competiției sportive, nici competența normativă acordată convențional federațiilor de către membrii săi nu pot determina neaplicarea articolului 101 alineatul (1) TFUE potrivit testului Meca Medina al Curții [omissis]. În caz contrar, interdicția de la articolul 101 alineatul (1) TFUE privind acordurile care restrâng concurența și-ar putea pierde din potență. Nu rezultă altceva nici din articolul 165 alineatul (2) a doua teză TFUE. Această dispoziție permite Uniunii, în scopul realizării obiectivelor din domeniul sportului, în conformitate cu articolul 165 alineatul (4) TFUE, să adopte acțiuni de încurajare și recomandări, iar nu să relaxeze obligațiile din materia înțelegerilor [omissis] [trimitere bibliografică]. Este necesar totodată să se țină seama de faptul că concretizarea în norme de drept a intereselor superioare, contrare articolului 101 alineatul (1) TFUE, este de competența exclusivă a legiuitorului ales în mod democratic [omissis] [trimitere bibliografică].
- 30 (2) Într-o altă opinie, pentru aplicarea principiilor dezvoltate, printre altele, în Hotărârile „Wouters” și „Meca Medina” nu este relevant dacă regulamentul unei federații sportive vizează numai domeniul pur sportiv al activității federației, în special piețele pentru organizarea competițiilor sportive, sau dacă produce efecte directe asupra piețelor terțe. Dimpotrivă, principiile se aplică și în situația în care regulamentul federației are orice fel de legătură obiectivă cu organizarea și buna desfășurare a unei competiții sportive. Domeniul de aplicare al principiilor Meca Medina nu este închis decât în cazul în care prin regulamentul în litigiu se urmăresc doar obiective economice (proprii) și niciun obiect referitor la organizarea competiției sportive concrete [omissis] [trimitere bibliografică]. Autonomia federației nu este relevantă în acest context. Un obiectiv legitim, care se opune urmării obligatorii a interdicției de la articolul 101 TFUE, se poate regăsi

independent de această interdicție în specificitățile sportului, care, potrivit articolului 165 alineatul (2) a doua teză TFUE, se numără printre obiectivele declarate ale Uniunii Europene [*omissis*] [trimitere bibliografică]. În susținerea acestei opinii stă și faptul că în cauza „Meca Medina” Curtea nu a considerat relevantă autonomia federației, ci a trimis cu titlu general la principiile menționate în cauza „Wouters”. Curtea a arătat că compatibilitatea unui regulament cu regulile de concurență din dreptul Uniunii nu poate fi apreciată în mod abstract, fiind, dimpotrivă, necesar să se țină seama de contextul global în care a fost adoptată sau își produce efectele decizia respectivă (a se vedea Hotărârea, [*omissis*], punctul 42 – Meca Medina). În contextul sportiv global au putut fi incluse și dispoziții care nu au caracter pur sportiv, ci care se refereau la serviciul de care beneficiau membrii federației, care nu aveau decât o influență indirectă asupra activității sportive. În plus, piața intermedierei jucătorilor nu ar exista în lipsa organizării de către pârâtă a competițiilor de fotbal profesionist, astfel încât are cel puțin în această privință legătură directă cu activitatea sportivă.

- 31 dd) În măsura în care un regulament al unei federații sportive, referitor la o piață terță, poate fi exceptat de la aplicarea articolului 101 alineatul (1) TFUE, după examinarea caracterului necesar și proporțional al obiectivelor sale, răspunsul la prima întrebare fiind astfel afirmativ, ar trebui să se aprecieze că această examinare nu ar trebui să fie posibilă unitar pentru întregul regulament adoptat de o federație sportivă, ci de la început numai pentru dispozițiile care prezintă o apropiere suficientă de activitatea sportivă a federației (a doua întrebare preliminară). Examinarea în scopul de a stabili dacă există un obiectiv legitim și dacă efectele care restrâng concurența au în mod necesar legătură cu urmărirea obiectivelor amintite, precum și dacă aceste efecte sunt proporționale în raport cu aceste obiective, ar fi în acest caz posibilă și necesară numai în ceea ce privește exclusiv aceste dispoziții izolate.
- 32 d) Dacă se acceptă opinia instanței de apel, potrivit căreia din contextul global al regulamentului rezultă un obiectiv legitim în înțelesul jurisprudenței „Meca Medina”, dispozițiile individuale contestate ar trebui examinate numai în privința compatibilității lor cu acest obiectiv general. În a doua etapă a examinării ar trebui să se aprecieze dacă există o legătură necesară între urmărirea obiectivului legitim și restrângerea concurenței. În a treia etapă, ar trebui să se examineze dacă respectiva măsură care restrânge concurența este proporțională, cu alte cuvinte, dacă este adecvată, necesară și corespunzătoare pentru atingerea scopului legitim. Dacă se aplică testul Meca Medina, este posibil ca o parte din dispozițiile contestate să fie compatibile cu articolul 101 alineatul (1) TFUE.
- 33 În schimb, dacă testul Meca Medina nu ar fi aplicabil regulamentelor de tipul celor în litigiu, care au numai o legătură depărtată cu jocurile organizate de o federație sportivă, ar trebui să se considere că toate dispozițiile contestate încalcă articolul 101 alineatul (1) TFUE.

[*omissis*]